

Keď bol minulého roku v máji Henry Kissinger v Paríži v hoteli Ritz, navštívili ho príslušníci parížskej kriminálnej polície a odovzdali mu predvolanie. Nasledujúceho dňa sa mal dostaviť na výsluch pred sudcu Rogera Le Loira. Sudca vyšetroje smrť a zmiznutie piatich francúzskych občanov počas vlády čilského generála Pinocheta. Kissinger sa k sudcovi odmietol dostaviť a z Paríža okamžite odcestoval.

Ten istý týždeň požiadal Kissinger o svedectvo v Argentíne sudcu Rodolfo Corral vo veci „Operácie Kondor“, čo bolo heslom pre štátnu popravnú čatu, ktorú v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch riadila tajná polícia šiestich krajín – Argentíny, Čile, Brazílie, Uruguaya, Paraguaya a Ekuádoru. Pôsobenie tejto popravnej čaty boli koordinované z americkej základne v Paname v čase, keď bol Kissinger poradcom americkej vlády pre národnú bezpečnosť a ministrom zahraničných vecí (a predsedom výboru, dozerajúceho na všetky americké tajné operácie). I v tomto prípade odmietol Kissinger reagovať na písomnú žiadosť o informácie.

O niekoľko mesiacov neskôr poslal sudca Guzman zo Santiaga v Čile písomnú žiadosť americkému ministerstvu zahraničných vecí, v ktorej požaduje Kissingerove svedectvo súvisiace so smrťou a zmiznutím amerického občana Charlesa Hormanu v prvých dňoch Pinochetovej diktatúry (Hormanom príbeh zdramatizoval režisér Costa Gavras vo filme *Nezvesný*). Ani v tomto prípade neobdržal sudca na svoju žiadosť žiadnu odpoveď. Dňa 10. septembra otvorila skupina príbuzných generála Reného Schneidera, bývalého čilského šéfa generálneho štábu, občiansky súdny spor u federálneho súdu vo Washingtone, ktorý bol zavraždený, pretože sa staval proti

vojenskému puču. Schneiderovi príbuzní obviňujú Kissingera, že nariadil a zorganizoval Schneiderovu vraždu. Všetky dokumenty žaloby pochádzajú z odtajnených vládných zdrojov. Nedávno požiadal zo Španielska sudca Balthazar Garzon, s podporou ďalších sudcov vo Francúzsku, Interpol, aby

Na jar v roku 2002 bola podaná na najvyššom súde v Londýne žiadosť o Kissingerovo zatvorenie kvôli likvidácii civilného obyvateľstva a životného prostredia v Indočíne v rokoch 1969-1975. Najvyšší súd rozhodol tak, že podateľovi žiadosti umožnil zopakovať žiadosť. V novom právnom kontexte,

Snahu Spojených štátov, aby najmä kandidátske krajiny pre vstup do aliancie podpísali dohodu, ktorá by zaručila Američanom imunitu pred medzinárodným trestným súdom (ICC) uplynulý týždeň ostro napadol viceprezident parlamentného zhromaždenia NATO Markus Meckel. Podľa jeho slov „Je jednoducho správne, ak sú vojnoví zločinci postavení pred súd“. Ako ďalej Meckel uviedol, neobstojí ani argument, že ICC by mohol byť zneužitý na politické procesy proti Američanom v mierových misiách. Obavy z ICC sú podľa neho iba zámienkou a „v skutočnosti tu skôr ide o to, že sa USA obávajú straty suverenity“.

-redakčný text-

Henry Kissinger: Jeden „z najvýznačnejších mozgov“ alebo „vojnový zločinec“?

Kissingera zadržal počas jeho návštevy v Londýne.

V Čile konštatujú sudy, že keď ani naďalej nebude nikto reagovať na ich žiadosti o informácie, zrejme zažiadajú o Kissingerovo vydanie. Zároveň požiadala brazílska vláda Kissingera, aby zrušil svoju plánovanú cestu do mesta Sao Paulo, pretože ho varuje, že nemôže zaručiť, že Kissinger nebude počas tejto cesty obžalovaný.

ktorý vznikol zadržaním generála Pinocheta a procesom so Slobodanom Miloševićom platí totiž princíp „univerzálnej jurisdikcie“. Znamená to, že zločiny proti ľudskosti možno súdiť a trestať kdekoľvek na svete. Je potrebné si však uvedomiť, že s výnimkou občianskeho sporu pri federálnom súde vo Washingtone nezahňajú sudcovia po svete Kissingera ako obžalovaného. Je predvoláva-

ný k súdom iba ako svedok. Jeho odmietanie spolupracovať tak vyvoláva podozrenie, že niečo skrýva.

Americké ministerstvo zahraničia nedávno odtajnilo doslovný záznam rozhovoru medzi Kissingerom a generálom Suhartom v deň invázie do Východného Timoru v roku 1975. Zo záznamu vyplýva, že Kissinger plne schválil navrhovanú anexiu a tiež prisľúbil, že Amerika bude naďalej dodávať Indonézii zbrane. Táto dohoda porušila medzinárodné právo i právo Spojených štátov (ktoré dodávajú zbrane iným krajinám len pod podmienkou, že budú používané len v sebeobrane) sú v rozpore s akýmkoľvek verejným vyhlásením, ktoré Kissinger v tejto veci vôbec urobil.

Pred niekoľkými týždňami tiež vyplynulo z dokumentov odtajnených americkým ministerstvom zahraničných vecí, že Kissinger naliehal na režim apartheidu v Južnej Afrike, aby zasiahol vojensky v Angole skôr, než tam pristanú prví kubánski vojaci. Zase to protirečilo všetkému, čo kedy Kissinger povedal a napísal.

Možno povedať, argumentuje ďalej Christopher Hitchens, že tieto právne a investigatívne iniciatívy predstavujú najvyšší bod v dlhom úsilí vynucovať medzinárodné právo v oblasti ľudských práv. Doposiaľ nikdy predtým nebola tak vysokopostavená osoba vo vláde, ktorá zvíťazila vo vojne, donútená odpovedať na otázky o tom, čo robila, čo nariadila a čo utajovala.

Keby sa podarilo postaviť Kissingera na lavicu svedkov, nehovoriac o lavici obžalovaných, neutralizovalo by to kritiku, že pri procesoch s vojnovými zločincami sa vždy presadzuje iba „právo víťazov.“ Dokázalo by to, že nikto, žiadna spoločnosť ani štát nestojí nad právom.

POUŽITÉ Z VOĽNÉHO PREKLADU WEBOVEJ STRÁNKY BRITSKÉ LISTY 7. AGUSTA 2002